

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

Yeniden Yapılanan Küresel Ekonomi ve Türkiye

Editörler

M. Mustafa Erdoğdu

Sinan Alçın

Deniz Dilara Dereli

Derya Bilgin

İlkay Akbaş

© İstanbul Kültür Üniversitesi, 2023

Kapak Tasarımı: Gizem Kaycan

İstanbul Kültür Üniversitesi

Ataköy Yerleşkesi 34156 Bakırköy-İstanbul
Tel: 0212 498 41 41 Faks: 0212 498 43 06
E-posta: iku@iku.edu.tr
www.iku.edu.tr

e-ISBN: 978-625-8180-32-9

Kütüphane Kataloglama Bilgisi:

Yeniden yapılanan küresel ekonomi ve Türkiye / ed. M. Mustafa Erdoğdu… [ve öte.] - İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi, 2023. s. ; cm. (İstanbul Kültür Üniversitesi Yayın No;315)
978-625-8180-32-9

I. Ekonomi II. Türkiye Ekonomisi III. Küreselleşme

Yeniden Yapılanan Küresel Ekonomi ve Türkiye

Editörler

M. Mustafa Erdoğdu
Sinan Alçın
Deniz Dilara Dereli
Derya Bilgin
İlkay Akbaş

İÇİNDEKİLER

Editör Danışma Kurulu

Katkıda Bulunanlar

Giriş:

Yeniden Yapılanan Küresel Ekonomi ve Türkiye
M. Mustafa Erdoğdu, Sinan Alçın, Deniz Dilara Dereli, Derya Bilgin, İlkay Akbaş

1) Dijital Dönüşüm Süreci ve Endüstri 4.0 ile Bütünleşme Süreci
Meriç Yılmaz

2) Küresel Ekonomide Sanayi Politikasına Dönüş
Şerif Dilek

3) Büyüyen Ekonomilerin İtici Gücü: İnovasyon Küresel İnovasyon Endeksi Kapsamında Türkiye Analizi
Reha Saydan

4) OECD Ülkelerinde Gelir Eşitsizliği: Eğilimler, Yakınsama ve Politika Çıkarımları
Ahmet Tunç

5) Uluslararası Literatürde "Yoksulluk" ve "Sosyal Dışlanma": Web of Science Analizi
Özlem Sökmen Gürçam

6) Yönetişim ve Mutluluğun Belirleyicisi Olarak Kültür
Aytuğ Sözüer, Atike Elanur Hızarcı

7) BRICS Ülkeleri ve Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Yatırımlarının 2010-2022 Yılları Arasındaki Kurulu Güç Kapasite Durumlarının Karşılaştırılması
Kenan Atasoy, Bülent Darıcı

8) Sürdürülebilir Kalkınma ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Kadınların İyi Oluş Farklılıkları Üzerine Bir İnceleme
Nazlı Şahanoğulları, Merve Hamzaoğlu

9) Deniz Ulaştırma Sektöründe Denizci Kadın İstihdamı Üzerine Bir Değerlendirme
Serap İncaz

10) Döngüsel Ekonominin Gelecek Potansiyeli
Sinan Alçın, Aylin Biberci

11) Ekoturizmin Artan Önemi ve Türkiye İçin Potansiyelleri

Elif Özdoğan, M. Mustafa Erdoğdu

12) Küreselleşme ve Türkiye Dış Ticaretine Etkileri

Mehmet Yeşilyaprak

13) Uluslararası Ticarette Türkiye'nin Güncel Konumunun Ağ Analizi ile İncelenmesi

Taylan Yenilmez

14) Ekonomide Yenilik İklimini Yaratmak: Yeniliklerin Türkiye Ekonomisindeki Rolü

Oytun Meçik

15) Yeniden Yapılanan Küresel Ekonomi İçinde Türk Kooperatifçiliğindeki Uygulama Sorunları ve Çözüm Önerileri

Ertuğrul Güreşci

16) Suriyeli Göçmenlerin Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde Okullaşmaya Etkisi

Berfu Hızıroğlu, Seda Köymen Özer

17) Merkeziyetsiz Finans (Defi) ve Türkiye'de Finansal Sisteme Genel Bir Bakış

Şenol Doğan

18) Yükselen Finansal Teknolojiler Çağında Finansal Okuryazarlık

Dilber Doğan

19) Sınır Ötesi Ödeme Sistemleri ve Merkez Bankası Dijital Parası Üzerine Değerlendirmeler

Ali Polat

20) Türk Bankacılık Sisteminde Finansal Dolarizasyon

Melike Gültepe Çorak, Emine Ebru Aksoy

21) Bağımsız Denetim Sektörünün ve "Büyük Dörtlü" Denetim Firmalarının Son On Yılda Gelişimi Üzerine Bir Araştırma

Sezin Açık Taşar

Editör Danışma Kurulu

Doç. Dr. Ali Çelik, *İstanbul Gelişim Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Aykut Aydın, *Gümüşhane Üniversitesi*

Prof. Dr. Ayhan Uçak, *Trakya Üniversitesi*

Prof. Dr. Coşkun Karaca, *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*

Dr. Öğr. Görevlisi Çağrı Ulu, *İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu*

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Akbaş Akdoğan, *Medeniyet Üniversitesi*

Doç. Dr. Elife Akiş, *İstanbul Üniversitesi*

Doç. Dr. Emek Yıldırım Şahin, *Artvin Çoruh Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Gizem Turna Cebeci, *İstanbul Kültür Üniversitesi*

Doç. Dr. Gülçin Beken, *Gümüşhane Üniversitesi*

Doç. Dr. Gülçin Taşkıran, *Altınbaş Üniversitesi*

Doç. Dr. Halil Kete, *Kırklareli Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Hilal Görkem, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi İdris Akkuzu, *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi*

Doç. Dr. İlkut Elif Kandil Göker, *Kırklareli Üniversitesi*

Prof. Dr. Murat Aydın, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi*

Prof. Dr. Müge Çetiner, *İstanbul Kültür Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Nazife Merve Hamzaoğlu, *İstanbul Kültür Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Nazlı Şahanoğulları, *İstanbul Kültür Üniversitesi*

Doç. Dr. Osman Geyik, *Dicle Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Ozan Emre Ufacık, *Beykent Üniversitesi*

Doç. Dr. Semanur Soyyiğit, *Kırklareli Üniversitesi*

Doç. Dr. Serhat Yaşgül, *Marmara Üniversitesi*

Dr. Sevcan Pınar, *Bahçeşehir Üniversitesi*

Doç. Dr. Sevda Mutlu Akar, *Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Şahika Burçin Emiroğlu, *Beykoz Üniversitesi*

Doç. Dr. Tolga Umut Kuzubaş, *Boğaziçi Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Özışık, *İstanbul Kültür Üniversitesi*

Doç. Dr. Yakup Çelikbilek, *İstanbul Aydın Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Kahreman, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

14

EKONOMİDE YENİLİK İKLİMİNİ YARATMAK: YENİLİKLERİN TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ ROLÜ

Oytun MEÇİK[16]

Özet

Yenilik, günümüz hızla gelişen küresel ekonomisinde ekonomik büyümeyi ve rekabet gücünü yönlendirmede kritik bir faktör ve itici bir güç haline gelmiş durumdadır. Yeniliği teşvik eden bir ortam yaratmak, yenilik yeteneklerini geliştirmek isteyen ülkeler için çok önemlidir. Günümüz dünyasında, yenilik yapan ekonomilerin başarılı olma ve gelişme olasılığı daha yüksekken, risk almayan ekonomiler geride kalmaktadır. Zira yenilik, yeni endüstriler yaratabilen ve mevcut olanları dönüştürebilen yeni ürünlerin, hizmetlerin ve iş modellerinin geliştirilmesini sağlayan bir dinamik olup, firma ve endüstrilerin gelişmesine yönelik verimlilik ve rekabet edebilirlikte iyileşmeye yol açabilmektedir. Bu sayede istihdamın güçlenmesi ve ekonomik büyümenin hızlanması, dolayısıyla yoksulluk ve eşitsizliğin azaltılması mümkün olabilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'nin yenilik iklimi yaratma kapasitesine odaklanmakta ve ülkede yeniliği destekleyebilecek veya engelleyebilecek faktörleri araştırmaktadır. Bu kapsamda, Küresel İnovasyon Endeksi'ne dayalı verilerden hareketle Türkiye'nin mevcut yenilik performansına genel bir bakış sunulmaktadır. Çalışmada; kurumsal faktörler, beşerî sermaye ve araştırma, altyapı, piyasa gelişmişliği ve bilgi-teknoloji çıktıları gibi yenilik yaratma kapasitesini etkileyebilecek çeşitli faktörler incelenmektedir. Türkiye ekonomisinin yenilik için daha destekleyici bir ortamı nasıl yaratabileceğine dair öneriler olarak; araştırma-geliştirme yatırımlarının artırılması, iş ortamının iyileştirilmesi, bilgi paylaşımı ve iş birliği ile yenilik kültürünün teşvik edilmesine yer verilebilir. Sonuç olarak Türkiye'nin, daha yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomi olma potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye ekonomisinde yenilik ikliminin oluşturulabilmesi ve teşvik edilmesi, ekonomide uzun vadeli yenilik faaliyetlerinin gelişmesi ve çıktılarının elde edilmesi açısından büyük öneme sahiptir. Türkiye ekonomisinin eğitim, altyapı ve iş birliğine yönelik doğru yatırımlarla, gelecek yıllarda istihdam yaratma kapasitesinin artırılması ve ekonomik büyümenin desteklenmesi yoluyla jeo-politik açıdan bölgede lider bir merkez olma iddiasını ortaya koyabileceği vurgulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yenilik, Rekabet, Kurumsal Yapı, Ekonomik Büyüme, Türkiye Ekonomisi

[16] Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, oytunm@ogu.edu.tr

Creating an Innovation Climate in the Economy:

The Role of Innovation in the Turkish Economy

Abstract

Innovation has become a critical factor and a driving force in driving economic growth and competitiveness in today's rapidly developing global economy. Creating an environment that encourages innovation is crucial for countries that want to develop their innovation capabilities. In today's world, economies that innovate are more likely to succeed and thrive, while economies that do not take risks lag. Because innovation is a dynamic that enables the development of new products, services, and business models that can create new industries and transform existing ones and can lead to improvements in productivity and competitiveness for the development of companies and industries. In this way, it is possible to strengthen employment and accelerate economic growth, thus reducing poverty and inequality. This study focuses on Turkey's capacity to create an innovative climate and explores the factors that can support or hinder innovation in the country. In this context, an overview of Turkey's current innovation performance is presented based on data based on the Global Innovation Index. Various factors that can affect the innovation capacity such as institutional factors, human capital and research, infrastructure, market development, and information-technology outputs are examined in this study. Suggestions on how the Turkish economy can create a more supportive environment for innovation; increasing research and development investments, improving the business environment, encouraging information sharing and cooperation, and promoting a culture of innovation can be included. As a result, Turkey is considered to have the potential to become a more innovative and competitive economy. Creating and promoting an innovation climate in the Turkish economy is of great importance in terms of developing long-term innovation activities in the economy and obtaining their outputs. It should be emphasized that with the right investments in education, infrastructure, and cooperation, the Turkish economy can assert its claim to be a leading center in the region in terms of geo-political terms, by increasing its employment creation capacity and supporting economic growth in the following years.

Keywords: Innovation, Competition, Institutional Structure, Economic Growth, Turkish Economy